

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 329/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Poľnohospodárskeho družstva "Valča", družstva, Valča 1, IČO 36 440 116, zastúpeného advokátom JUDr. Jaroslavom Kevickým, P. Mudroňa 45, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 15 C 287/2014-166 z 19. októbra 2016, rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 41/2017-226 z 30. novembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 105/2018 z 26. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Poľnohospodárskeho družstva "Valča", družstva, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť Poľnohospodárskeho družstva "Valča",

družstva, Valča 1, IČO 36 440 116 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jaroslavom Kevickým, P. Mudroňa 45, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 287/2014-166 z 19. októbra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 41/2017-226 z 30. novembra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 105/2018 z 26. júna 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva:

«Právoplatným platobným rozkazom Okresného súdu v Martine spisovej značky 7Ro/247/2005 zo dňa 04.11.2005 bol právny predchodca sťažovateľa Roľnícke družstvo JAVORINA, so sídlom 038 35 Valča, IČO: 36 376 841 zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], sumu 455.413,- Sk s prísl.

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici spis. značky 55V/9/2004-113 zo dňa 07.04.2005 bolo povolené vyrovnanie dlžníka Roľnícke družstvo JAVORINA, 038 35 Valča, IČO: 36 376 841...

V tejto súvislosti zastávame názor, že pohľadávka veriteľa [REDAKOVANÉ] mala byť do vyrovnávacieho konania prihlásená a v prípade ak by sa tak stalo mala byť zahrnutá do uspokojovania s ostatnými veriteľmi. Veriteľ si túto pohľadávku do vyrovnania neprihlásil, preto zastávame názor, že podľa vtedy platného zákona o konkurze a vyrovnaní, pohľadávka zanikla. A hoci sme písomne aj na pojednávaniach argumentovali neprípustnosťou exekučného konania z dôvodu povolenia vyrovnania, súd naše argumenty neakceptoval.

Veriteľ si túto svoju pohľadávku prostredníctvom návrhu na vykonanie exekúcie zo dňa 30.11.2005 začal exekučne vymáhať...

Medzi sporovými stranami následne došlo k mimosúdnemu vyrovnaníu, pričom následne veriteľ listom zo dňa 28.12.2007 podal návrh exekútorovi na zastavenie exekúcie.

Medzitým do exekučného konania konaného na Okresnom súde v Martine pod spis. zn. 21Er 2698/2005 vstúpila tretia osoba [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorý sa preukázal ako postupník, ktorý od pôvodného veriteľa [REDAKOVANÉ] nadobudol pohľadávku vo výške 455.413,- Sk, pričom zároveň sa preukázal listom zo dňa 25.03.2008, ktorým oznamuje Roľníckemu družstvu JAVORINA postúpenie pohľadávky, ktoré však nikdy družstvu adresované nebolo a ani sám [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nevedel túto skutočnosť na súde preukázať.

Po niekoľkých pojednávaniach a vykonanom dokazovaní Okresný súd v Martine uznesením spis. zn. 21Er 2698/2005 zo dňa 30.11.2012 exekúciu zastavil a zamietol návrh [REDAKOVANÉ] na zmenu účastníka konania...

Opätovne ten istý exekútor JUDr. Peter Krištofík Mucha začal exekučné konanie voči nášmu družstvu a to upovedomením spis. zn. EX 3196/2012 zo dňa 15.01.2013, kde ako exekučný titul bol uvedený ten istý platobný rozkaz Okresného súdu v Martine, ako v predchádzajúcom exekučnom konaní s tým, že ako veriteľ (oprávnený) už vystupoval [REDAKOVANÉ], ktorý sa preukázal ako vlastník pohľadávky v zmysle vyššie uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávky.

Aj v tomto konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, avšak nedostatočným dokazovaním spor došiel do situácie, kedy ten istý súd ako v spore 21Er 2698/2005, svojim záverom úplne zmenil právny názor predchádzajúceho rozhodnutia, čoho dôsledkom je, že naše družstvo opätovne zaplatilo dlh za ten istý exekučný titul, tentoraz aj vrátane príslušenstva sumu 45.371,43 €.

Ostalo záhadou, akým spôsobom došlo k podpisu zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom náš návrh na znalecké dokazovanie zistenia podpisov bol zo strany súdu zamietnutý, rovnako súd neakceptoval zadováženie si originálu platobného rozkazu, postačila mu iba overená fotokópia. Taktiež zostalo záhadou, kto z účastníkov bol disponentom originálneho platobného rozkazu a akým spôsobom mohol [REDAKOVANÉ], ako nový vlastník pohľadávky urobiť si overenú fotokópiu bez originálneho platobného rozkazu. V tom to smere súd výrazným spôsobom znemožnil v dostatočnej miere zistiť skutkový stav tak, aby mohol rozhodnúť tak ako rozhodol. Taktiež bez vysvetlenia vyniesol rozhodnutie s úplne odlišným právnym názorom, ako ten istý súd v predchádzajúcom exekučnom konaní. Táto situácia je

výrazným zásahom do práv na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Bolo nanajvýš zrejmé, že v priebehu oboch súdnych konaní musela niektorá z osôb spáchať trestný čin, pričom sme v konaniach poukazovali na protiprávnosť niektorej zo zúčastnených osôb. Súdny naše argumenty nebrali do úvahy, a tak sme podali podnet na neznámeho páchatel'a na Okresnú prokuratúru v Martine, pričom vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Martine, uznesením zo dňa 06.02.2014 deklaroval, že „v uvedenej skutkovej podstate ide o úmyselný trestný čin... že konanie [REDAKOVANÉ] v roku 2008 napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1,2 Trestného zákona...“.

Boli sme presvedčení, že v oboch doterajších exekučných konaniach bolo jasne preukázané protiprávne konanie niektorých osôb, avšak iba v prvom konaní vedenom na Okresnom súde v Martine pod spisovou značkou 21 Er/2698/2005 sa súd s takýmto záverom stotožnil a zamietol návrh [REDAKOVANÉ] na zmenu účastníka konania.

V druhom exekučnom konaní vedenom pod spisovou značkou 18Er/4640/2012, už ten istý súd závery predchádzajúceho rozhodnutia neakceptoval a dôkazy, hoci boli tie isté, vyhodnotil úplne odlišne, čoho dôsledkom bolo, že naše družstvo opätovne za jeden exekučný titul (platobný rozkaz 7Ro/247/2005) muselo zaplatiť. V oboch konaniach súd nebral do úvahy okolnosť, že voči právnemu predchodcovi nášho družstva bolo vedené vyrovnávacie konanie, a keďže pohľadávka do vyrovnávacieho konania prihlásená nebola, podľa nášho názoru oba exekučné konania mali byť z tohto dôvodu zastavené, nakoľko pohľadávka zanikla.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „v tejto situácii sa družstvo rozhodlo podať žalobu o náhradu škody voči [REDAKOVANÉ], nakoľko aj v tejto osobe sme videli dôvod, ktorý spôsobil či už v koordinácii s [REDAKOVANÉ] alebo bez neho osobu, ktorá spôsobila existenciu oboch exekútorských sporov.

Po viacerých pojednávaniach a vykonaných dokazovaniach Okresný súd v Martine rozsudkom spis. zn. 15C/287/2014-166 zo dňa 19.10.2016 žalobu zamietol, pričom odvolací súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 10Co/41/2017-226 zo dňa 30.11.2017 prvostupňový rozsudok potvrdil.

Proti uvedeným rozhodnutiam družstvo podalo mimoriadny opravný prostriedok, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením spis. zn. 1Cdo 105/2018 zo dňa 26.06.2018 dovolanie odmietol.“.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že „rozhodnutiami Okresného súdu v Martine ako aj Krajského súdu v Žiline došlo k viacerým porušeniam základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na spravodlivé súdne konanie v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sme presvedčení, že rozdielnosť vyhodnocovania tých istých dôkazov toho istého súdu, rozdielnosť právnych záverov sudcov toho istého súdu a nesprávne posudzovanie existencie pohľadávky vzhľadom na vyrovnacie konanie spôsobilo, že nesprávnymi rozhodnutiami súdu bola sťažovateľovi spôsobená nemalá ujma. Žiadny zo súdov sa nijakým spôsobom nevyporiadal s otázkou ako je možné v našom právnom poriadku a legislatívnej praxi dopustiť, aby účastník konania (sťažovateľ) bol donútený v dôsledku rozhodnutí toho istého súdu dvakrát zaplatiť za jeden exekučný titul dvom rozdielnym veriteľom. Domnievame sa, že v dôsledku neúplného zisteného a vyhodnoteného skutku a skutkového stavu, si všeobecné súdy nesprávne vyložili obsahy jednotlivých výpovedí a dôkazov svedkov a účastníkov, nesprávne vyhodnotili listiny a listinné dôkazy, čoho dôsledkom bola spochybnená právna istota účastníka konania, nedôvodný zásah do jeho majetkových práv v dôsledku spôsobenia škody chybnými a nesprávnymi rozhodnutiami súdov. Zlá aplikácia a nesprávne vyhodnotenie zákona o konkurze a vyrovnaní z dôvodu nesprávnej aplikácie právneho predpisu všeobecným súdom sa stali významným zásahom do práva sťažovateľa na spravodlivý proces.“.

5. Napadnuté rozhodnutia sú podľa sťažovateľa arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže okresný súd nedôvodne zamietol žalobu sťažovateľa o náhradu škody, krajský súd sa nezaoberal všetkými námietkami uvedenými v odvolaní sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu a najvyšší súd sa nezaoberal meritórne dovolaním sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu, v dôsledku čoho krajský súd a najvyšší súd neumožnili sťažovateľovi vykonávať jeho procesné práva.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Sme presvedčení, že zo strany súdov došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na základe čoho navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho právo na spravodlivé súdne konanie bolo porušené a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 45.000,- €, ktoré mu je Okresný súd Martin povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezů.

Okresný súd Martin je povinný uhradiť trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom

označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 287/2014-166 z 19. októbra 2016

16. Pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 287/2014-166 z 19. októbra 2016, preskúmaniu ústavnosti tohto rozhodnutia ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05).

17. Takýmto súdom bol krajský súd, ktorý napadnuté rozhodnutie okresného súdu preskúmal na základe odvolania podaného sťažovateľom. Krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 10 Co 41/2017-226 z 30. novembra 2017, ktorým potvrdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu.

18. V časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 287/2014-166 z 19. októbra 2016, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co 41/2017-226 z 30. novembra 2017 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 105/2018 z 26. júna 2018

19. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, I. ÚS 1/2019), a preto jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

20. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

21. Ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 16. augusta 2018. Od tohto okamihu začala plynúť lehota na podanie ústavnej sťažnosti nielen voči napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ale v súlade s ustanovením

§ 124 poslednou vetou zákona o ústavnom súde aj voči napadnutému rozsudku krajského súdu.

22. V zmysle § 124 zákona o ústavnom súde lehota dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti uplynula 16. októbra 2018.

23. Vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 16. augusta 2018, ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť sťažovateľa mu bola doručená zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

24. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu a napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade s § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

IV.

Záver

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti (priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

26. Ústavný súd navyše dodáva, že ústavná sťažnosť sťažovateľa mohla byť odmietnutá aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Petit ústavnej sťažnosti je nesprávne naformulovaný. Sťažovateľ v úvode ústavnej sťažnosti ako odporcu nesprávne uvádza Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. V závere ústavnej sťažnosti uvádza iba všeobecne, že „... zo strany súdov došlo k porušeniu základného práva...“. Teda sťažovateľ v petite neuvádza konkrétne, ktorým súdom boli označené práva porušené. V petite ústavnej sťažnosti neuvádza ani označenie rozhodnutia, ktorým malo dôjsť

k porušeniu označených práv a ani nenavrhuje zrušenie rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k porušeniu označených práv.

27. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu